

REGULAMIN ĆWICZEŃ TERENOWYCH NA KIERUNKU ARCHEOLOGIA

§ 1 Wyjaśnienia i definicje

1. Ćwiczenia terenowe to zajęcia przewidziane w programie studiów, na których realizowane są elementy praktycznej nauki zawodu archeologa. Mogą to być:

- 1) wykopaliska – archeologiczne badania stanowiska w terenie, inwazyjne, niszczące, odkrywające zachowane pod ziemią pozostałości działalności człowieka
- 2) ćwiczenia powierzchniowe („powierzchniówki”) – badania rejestrujące pozostałości archeologiczne widoczne na powierzchni ziemi, zgodnie z metodyką opracowaną w ramach programu Archeologiczne Zdjęcie Polski.
- 3) objazdy naukowe – wizyty w muzeach wystawiających kolekcje zabytków archeologicznych lub na stanowiskach archeologicznych, na których widoczne są pozostałości działalności człowieka.

2. Ekwiwalent ćwiczeń terenowych to zajęcia w zastępstwie ćwiczeń terenowych realizowane przez studenta w szczególnych przypadkach, gdy nie jest możliwy udział w ćwiczeniach terenowych. Mogą to być zajęcia w postaci tzw. praktyki muzealnej, stażu w instytucji kultury, która statutowo powiązana jest z archeologią lub stażu w instytucji konserwatorskiej.

3. Zajęcia „Praktyki muzealne/Zajęcia warsztatowe” realizowane są na studiach magisterskich w wymiarze 60 godz. Mogą mieć charakter praktyki/stażu w muzeum lub instytucji kultury (podobnie jak ekwiwalent ćwiczeń terenowych), w instytucji związanej ze służbami konserwatorskimi lub udziału w warsztatach dotyczących praktycznego opracowania materiału zabytkowego i jego konserwacji organizowanych przez Wydział lub instytucje zewnętrzne.

4. Ww. zajęcia mogą być kolokwialnie nazywane „praktykami”, choć z punktu widzenia programu studiów nie są praktykami a formą ćwiczeń z elementami praktycznej nauki zawodu archeologa realizowanych poza siedzibą Wydziału Archeologii UW.

§ 2 Postanowienia ogólne

1. Wydział Archeologii, organizuje w ramach programu kształcenia ćwiczenia terenowe stanowiące integralną część studiów, działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2018, poz. 1668), uchwałą Senatu UW nr 414 z dnia 8 maja 2019 roku oraz Regulaminem Studiów na Uniwersytecie Warszawskim

2. Ćwiczenia terenowe stanowią integralną część obowiązującego programu studiów i obejmują: ćwiczenia powierzchniowe („powierzchniówki”) w wymiarze 30 godzin na studiach licencjackich, ćwiczenia wykopaliskowe w wymiarze 450 godzin na studiach licencjackich i 150 godzin na studiach stacjonarnych magisterskich. Na studiach magisterskich niestacjonarnych (zaocznych) obowiązkowy wymiar ćwiczeń terenowych to 300 godzin ćwiczeń wykopaliskowych i 30 godzin ćwiczeń powierzchniowych.

2a. W uzasadnionych przypadkach ćwiczenia terenowe mogą być zastąpione ekwiwalentem w postaci ćwiczeń w formie praktyki muzealnej lub praktyki w instytucjach statutowo związanych z archeologią. Decyzje w tej kwestii podejmowane są indywidualnie przez prodziekana ds. studenckich/kierownika jednostki dydaktycznej

do uchwały nr 10 Rady Dydaktycznej dla Kierunków Studiów Archeologia z dnia 7 września 2020 r.

w sprawie uchwalenia Regulaminu Ćwiczeń Terenowych

oraz sylabusów dla zajęć: ćwiczenia powierzchniowe i ćwiczenia wykopaliskowe

na pisemny wniosek studenta. Szczegółowe informacje dotyczące sposobu organizacji praktyki będącej ekwiwalentem ćwiczeń terenowych patrz § 5 ust. 3.

2b. Ćwiczenia terenowe w formie objazdów naukowych (wizyt na stanowiskach archeologicznych bądź w muzeach przechowujących materiały archeologiczne) stanowią odrębny typ ćwiczeń i nie są obowiązkowe (wchodzą w pulę zajęć konserwatorskich/pomocniczych wybieranych przez studentów).

3. Za odbyte zajęcia student otrzymuje punkty ECTS zgodnie z aktualnym programem studiów.

§ 3 Cele ćwiczeń terenowych

Ćwiczenia terenowe mają w szczególności na celu:

1. osiągnięcie odpowiednich efektów uczenia się opisanych w programie studiów i odpowiednim sylabusie zajęć poprzez:

- 1) poszerzenie wiedzy teoretycznej zdobytej na studiach i rozwijanie umiejętności jej wykorzystania w działaniach praktycznych;
- 2) praktyczne zapoznanie się z wymogami konserwatorskimi i prawnymi w zakresie prowadzenia badań wykopaliskowych;
- 3) zapoznanie studenta ze specyfiką środowiska zawodowego;

2. uzyskanie odpowiednich umiejętności i kompetencji związanych z wykonywaniem zawodu archeologa:

- 1) kształtowanie konkretnych umiejętności zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki;
- 2) kształtowanie umiejętności skutecznego działania w zespole;
- 3) doskonalenie umiejętności organizacji pracy, efektywnego zarządzania czasem oraz odpowiedzialności za powierzone zadania;
- 4) doskonalenie umiejętności posługiwania się językiem obcym w sytuacjach zawodowych.

§ 4 Organizacja ćwiczeń terenowych

1. Za nadzór nad organizacją i przebiegiem ćwiczeń terenowych w przypadku studentów studiów stacjonarnych odpowiada Prodziekan ds. Studenckich/Kierownik Jednostki Dydaktycznej lub inny pracownik Wydziału przez niego wskazany. W przypadku studentów studiów niestacjonarnych zaocznych ćwiczenia takie organizuje Kierownik Studium Zaocznego we współpracy z prodziekanem ds. studenckich (lub osobą przez niego wskazaną).

2. Ewidencję studentów, którzy odbyli praktyki, z uwzględnieniem niezbędnych danych prowadzi sekretariat ds. studenckich za pomocą systemu USOS. Cała dokumentacja indywidualna studenta powinna być zawarta na jego koncie w USOS i/lub w jego teczce osobowej.

3. Grupa studentów odbywająca ćwiczenia terenowe pod opieką jednego pracownika badawczo–dydaktycznego nie może liczyć więcej niż 15 osób.

3a. Osoba odpowiedzialna za nadzór nad organizacją i przebiegiem praktyk może powołać kierownika ćwiczeń na danym stanowisku, jeżeli jednocześnie zajęcia odbywa kilka grup studenckich. Podlegają mu wszyscy opiekunowie grup oraz studenci do nich należący.

do uchwały nr 10 Rady Dydaktycznej dla Kierunków Studiów Archeologia z dnia 7 września 2020 r.
w sprawie uchwalenia Regulaminu Ćwiczeń Terenowych
oraz sylabusów dla zajęć: ćwiczenia powierzchniowe i ćwiczenia wykopaliskowe

---

4. Dowodem odbycia ćwiczeń terenowych i uzyskania oceny jest „Karta Ćwiczeń Wykopaliskowych” lub, w przypadku ćwiczeń terenowych w formie badań powierzchniowych, posumowanie przygotowane przez prowadzącego ćwiczenia (zawierające listę studentów i ocenę wg zasad regulaminu).

4a. Jeśli student realizuje ćwiczenia terenowe w formie ekwiwalentu, dowodem pozostaje oświadczenie opiekuna studenta zawierające dane studenta, nazwę instytucji w której był realizowany ekwiwalent, opis zadań wykonywanych przez studenta i ich ocena, a także pieczęć instytucji i podpis osoby ją reprezentującej.

§ 5 Miejsce i forma odbywania ćwiczeń terenowych

1. Ćwiczenia terenowe są organizowane przez pracowników Wydziału Archeologii UW lub przez instytucje/firmy zewnętrzne prowadzące archeologiczne badania terenowe na podstawie odpowiedniego zezwolenia/decyzji miejscowych władz konserwatorskich lub, w przypadku badań zagranicznych, ich lokalnego odpowiednika.

2. Studenci I roku studiów I stopnia są kierowani na ćwiczenia terenowe organizowane przez pracowników Wydziału Archeologii. Studenci II i III roku studiów I stopnia oraz studenci studiów II stopnia mogą wybrać ćwiczenia terenowe spoza oferty Instytutu Archeologii na zasadach określonych w niniejszym dokumencie.

2a. Wszystkie ćwiczenia terenowe realizowane zewnętrznie, poza organizowanymi przez Wydział Archeologii UW, wymagają uzyskania opinii opiekuna naukowego (promotora pracy licencjackiej lub promotora pracy magisterskiej) oraz zgody Prodziekana ds. Studenckich/Kierownika Jednostki Dydaktycznej w przypadku studentów studiów stacjonarnych, a w przypadku studiów niestacjonarnych zaocznych zgody Kierownika Studium Zaocznego. Zgody takiej udziela się na podstawie porozumienia z prowadzącym badania wykopaliskowe, na których student chce odbyć ćwiczenia terenowe.

3. Dopuszcza się odbycie części ćwiczeń terenowych w formie ekwiwalentu w postaci praktyki w instytucjach kultury takich jak: muzea, skanseny i archiwa, oraz w instytucjach ochrony zabytków. Decyzje w kwestii skierowania studenta na praktykę podejmowane są indywidualnie przez Prodziekana ds. Studenckich/Kierownika Jednostki Dydaktycznej na pisemny wniosek studenta. Po stronie studenta leży kontakt z wybraną instytucją i uzyskanie zgody na realizację takiego ekwiwalentu ćwiczeń terenowych przez jej dyrekcję, jak również uzyskanie pisemnego opisu zakresu obowiązków wyznaczonych przez instytucję przyjmującą stanowiącego załącznik do wniosku.

4. Na studiach magisterskich, obok ćwiczeń terenowych, realizowane są ćwiczenia „Praktyki muzealne/Zajęcia warsztatowe” w wymiarze 60 godzin. Mogą być one realizowane w instytucjach kultury (muzeach, skansenach, archiwach, itp.), w instytucjach ochrony zabytków, a także w formie ćwiczeń o charakterze warsztatowym, zakładających kontakt z zabytkiem archeologicznym z komponentem konserwatorskim, które mogą być prowadzone przez pracowników Wydziału Archeologii UW, lub pracowników innych instytucji związanych statutowo z archeologią (np. IAiE PAN, CAŚ UW, IKŚiO PAN, itp.).

do uchwały nr 10 Rady Dydaktycznej dla Kierunków Studiów Archeologia z dnia 7 września 2020 r.
w sprawie uchwalenia Regulaminu Ćwiczeń Terenowych
oraz sylabusów dla zajęć: ćwiczenia powierzchniowe i ćwiczenia wykopaliskowe

5. Student studiów II stopnia może skorzystać z oferty praktyk Biura Zawodowej Promocji Absolwentów (BZPA) działającego na UW, o ile wybrana praktyka jest zgodna z określonymi powyżej zasadami.

§ 6 Obowiązki studenta biorącego udział w ćwiczeniach terenowych (lub ich ekwiwalencie w postaci praktyki w instytucjach kultury):

1. Przed rozpoczęciem ćwiczeń terenowych (lub ich ekwiwalentu) student powinien zapoznać się z zasadami ich odbywania, a w szczególności z warunkami zaliczenia. Informacje takie zawarte są w sylabusie i regulaminie studiów.

2. Student zobowiązany jest pobrać „Kartę Ćwiczeń Terenowych” (załącznik do niniejszego regulaminu) od prowadzącego ćwiczenia (do pobrania również ze strony WA UW). Karta ta stanowi skierowanie na ćwiczenia terenowe na konkretnym stanowisku oraz jest znormalizowanym arkuszem oceny efektów uczenia się studenta. Pobranie Kart powinno nastąpić przed rozpoczęciem ćwiczeń. Pierwszą stronę Karty wypełnia student z pomocą prowadzącego ćwiczenia, stronę drugą natomiast wypełnia wyłącznie prowadzący ćwiczenia oceniając adekwatne umiejętności nabyte przez studenta.

2a. Student realizujący ekwiwalent ćwiczeń terenowych przedstawia zakres obowiązków wyznaczony przez instytucję przyjmującą przed rozpoczęciem realizacji ekwiwalentu w pisemnym wniosku o skierowanie na praktykę przedstawianego Prodziekanowi ds. Studenckich/Kierownikowi Jednostki Dydaktycznej (patrz także § 5 ust. 3).

2b. Niestawienie się na ćwiczenia, na które student został zapisany (w miejscu wskazanym na karcie) lub brak Karty powoduje niezaliczenie praktyk.

3. Student zobowiązany jest do zrealizowania ćwiczeń zgodnie z ustalonym programem, a ponadto do:

- 1) przestrzegania zasad odbywania ćwiczeń określonych przez Uniwersytet;
- 2) przestrzegania ustalonego przez organizatora ćwiczeń porządku i dyscypliny pracy;
- 3) przestrzegania zasad BHP i ochrony przeciwpożarowej;
- 4) przestrzegania przepisów prawa obowiązującego w kraju, na obszarze którego odbywają się ćwiczenia terenowe, oraz przepisów międzynarodowych w zakresie ochrony i konserwacji dziedzictwa archeologicznego;
- 5) szanowania obyczajów i zwyczajów społeczności kraju, na obszarze którego realizowane są ćwiczenia terenowe;
- 6) etycznego zachowania w stosunku do osób i dobytku pozostałych uczestników ćwiczeń.

§ 7 Obowiązki prowadzącego ćwiczenia terenowe

1. Prowadzący ćwiczenia terenowe (lub ich ekwiwalent) ma obowiązek pełnienia opieki merytorycznej nad każdym uczestnikiem praktyk i zapewnienie możliwości osiągnięcia wymaganych programem studiów efektów uczenia się przez wszystkich ich uczestników. Prowadzący praktyki ma też obowiązek rzetelnej oceny każdego uczestnika praktyk, uwidocznionej na Karcie Praktyk lub w zaświadczeniu o odbyciu praktyki (w przypadku odbywania praktyk w formie innej niż wykopaliska).

do uchwały nr 10 Rady Dydaktycznej dla Kierunków Studiów Archeologia z dnia 7 września 2020 r.
w sprawie uchwalenia Regulaminu Ćwiczeń Terenowych
oraz sylabusów dla zajęć: ćwiczenia powierzchniowe i ćwiczenia wykopaliskowe

---

2. Prowadzący zobowiązany jest ponadto do:

- 1) przestrzegania zasad odbywania ćwiczeń określonych przez Uniwersytet;
- 2) przestrzegania ustalonego przez organizatora ćwiczeń porządku i dyscypliny pracy;
- 3) przestrzegania zasad BHP i ochrony przeciwpożarowej;
- 4) przestrzegania przepisów prawa obowiązującego w kraju, na obszarze którego odbywają się ćwiczenia terenowe, oraz przepisów międzynarodowych w zakresie ochrony i konserwacji dziedzictwa archeologicznego;
- 5) szanowania obyczajów i zwyczajów społeczności kraju, na obszarze którego realizowane są ćwiczenia terenowe;
- 6) etycznego zachowania w stosunku do osób i dobytku pozostałych uczestników ćwiczeń.

§ 8 Warunki zaliczenia ćwiczeń terenowych

1. Zaliczenie ćwiczeń terenowych jest jednym z warunków zaliczenia kolejnych lat na studiach I i II stopnia.

1a. Dopuszczalne są pewne modyfikacje dotyczące wymiaru ćwiczeń terenowych na poszczególnych latach przy zachowaniu ogólnej liczby godzin przewidzianych w programie studiów (patrz § 2 ust. 2)

2. Zaliczenia praktyki dokonuje pracownik badawczo–dydaktyczny Instytutu Archeologii kierujący praktyką wykopaliskową, w pozostałych przypadkach Prodziekan ds. Studenckich/Kierownik Jednostki Dydaktycznej, albo Kierownik Studium Zaocznego na podstawie stosownych dokumentów, tj. wypełnionej oraz podpisanej przez prowadzącego ćwiczenia lub ich ekwiwalent „Karty Ćwiczeń Terenowych” lub zaświadczenie o odbyciu ekwiwalentu ćwiczeń w formie innej niż wykopaliska czy badania powierzchniowe.

3. Zaliczenie ekwiwalentu ćwiczeń terenowych w formie innej niż wykopaliska czy badania powierzchniowe odbywa się na podstawie zaświadczenia o odbyciu takiego ekwiwalentu, które winno zawierać:

- 1) pieczęć Instytucji;
- 2) dane studenta;
- 3) dane Instytucji;
- 4) termin i wymiar godzin praktyki muzealnej, czy czasu wykonywania zadań;
- 5) opis zagadnień, z jakimi zapoznał się student w trakcie praktyki;
- 6) ogólną opinię o praktykancie;
- 7) ogólną ocenę odbytej praktyki w skali od 2 do 5;
- 8) podpis i ewentualnie imienną pieczęć opiekuna praktyki.

§ 9 Postanowienia końcowe

1. Uniwersytet ubezpiecza studenta od następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW) w czasie ćwiczeń przewidzianych programem studiów. Za każde dodatkowe ubezpieczenie odpowiada prowadzący ćwiczenia i student.

2. Instytut Archeologii nie zwraca studentowi kosztów poniesionych z tytułu odbywania ćwiczeń terenowych czy ich ekwiwalentów, poza kosztami przewidzianymi odrębnymi przepisami. Ćwiczenia realizowane w ramach zadań wynikających z

do uchwały nr 10 Rady Dydaktycznej dla Kierunków Studiów Archeologia z dnia 7 września 2020 r.

w sprawie uchwalenia Regulaminu Ćwiczeń Terenowych

oraz sylabusów dla zajęć: ćwiczenia powierzchniowe i ćwiczenia wykopaliskowe

---

realizacji przez prowadzącego ćwiczenia grantu badawczego mogą być objęte odrębnymi ustaleniami.

3. W przypadku, gdy Instytucja/Firma zewnętrzna zdecyduje o możliwości otrzymania przez studenta wynagrodzenia z tytułu pracy wykonanej w trakcie odbywania ćwiczeń terenowych lub ich ekwiwalentu, stosowna umowa zawierana jest pomiędzy Instytucją/Firmą a studentem, bez pośrednictwa Uniwersytetu.

4. Zasady odbywania ćwiczeń terenowych przez studenta zagranicznego przyjeżdżającego do Uniwersytetu są takie same jak w przypadku studentów polskich.

5. Student ma prawo do odbycia dodatkowych ćwiczeń terenowych ponad wymaganą programem liczbę godzin. Ponadprogramowe ćwiczenia terenowe nie są dofinansowywane przez Uniwersytet.

6. Sprawy związane z odbywaniem ćwiczeń terenowych przez studentów archeologii, które nie zostały uregulowane niniejszym dokumentem są rozstrzygane indywidualnie przez prorektora ds. studenckich/kierownika jednostki dydaktycznej w przypadku studentów studiów stacjonarnych, a w przypadku studiów zaocznych przez Kierownika Studium Zaocznego.